

УДК 007 : 304 : 070

Журналістська освіта на Сумщині: набутки й проблеми : матеріали Дев'ятої всеукр. наук.-практ. конф. (Суми, 5—6 червня 2013 р.) / уклад.: О. Г. Ткаченко. — Суми : Сумський державний університет, 2013. — 116 с.

Journalism Education in Sumy Region: gains and challenges : materials of the Eighth Ukrainian Scientific and Practical Conference (Sumy, 5—6 June 2013) / compiled by O. Tkachenko. — Sumy : Sumy State University, 2013. — 116 p.

У збірнику вміщені наукові розвідки, присвячені журналістським проблемам, соціальним та комунікаційним технологіям. Подаються матеріали, які відбивають наукові інтереси викладачів і студентів кафедри журналістики та філології а також викладачів загальноомовної підготовки іноземних громадян Сумського державного університету, а також представників інших регіональних журналістикознавчих шкіл.

The collection contained scientific researches, devoted to journalistic issues, social and communication technologies. Served materials that reflect the research interests of teachers and students of the Department of Journalism and Philology of SSU and representatives of other regional journalism schools.

РЕДКОЛЕГІЯ:

Олена Ткаченко, д-р філол. наук (голова),
Віктор Звагельський, канд. філол. наук,
Інна Гаврилюк, канд. наук із соц. комунік.,
Валентина Гостеніна, д-р соціолог. наук,
Тетяна Кузнецова, д-р наук із соц. комунік.,
Володимир Садівничий, канд. наук із соц. комунік.,
Олена Сушкова, канд. філол. наук

EDITORS:

Olena Tkachenko, Doctor of Philology (head),
Victor Zvagelsky, PhD of Philology,
Inna Gavrilyuk, PhD of Social Communications,
Valentina Hostyenina, Doctor of Social Sciences,
Tatyana Kuznetsova, Doctor of Social Communications,
Volodymyr Sadvnychy, PhD of Social Communications,
Elena Sushkova, PhD of Philology

щених визначають мовний матеріал, яким необхідно володіти для сприйняття і породження тексту визначеного змісту. Оволодіння граматикою функціональних стилів мови представляє собою частину системи навчання російській мові як іноземній, на основі якої формується комунікативна компетенція в різних сферах спілкування.

БІБЛІОГРАФІЯ:

1. Бурвикова Н.Д. Типологія текстів для аудиторної і внеаудиторної роботи. – М., 1988. – 120 с.
2. Зарубина Н.Д. Текст : лінгвістичний і методичний аспект. – М., 1981. – 112 с.

Біденко Л. В.,
викладач

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

У статті наведено можливості використання Інтернет-ресурсів під час викладання російської мови як іноземної на завершальному етапі навчання студентів медичного профілю.

Ключові слова: методика викладання РЯІ, нові технології навчання, Інтернет.

The article in question deals with the possibility of the use of the Internet-resources while teaching the Russian language as a foreign one on the final stage of students' education at the medical faculty.

Key words: methods of teaching RLF, new teaching technologies, the Internet.

Стрімкий розвиток інформаційних технологій, що пройшли шлях від предмету вивчення до широкого використання у повсякденному житті, а також зміни в освіті, пов'язані з впровадженням інноваційних методів навчання, вносять певні корективи у методику викладання іноземних мов.

Актуальність дослідження обумовлена необхідністю пошуку нових шляхів підвищення мотивації і пізнавальної активності іноземних студентів на завершальному етапі вивчення російської мови як іноземної (надалі РЯІ).

Аналіз науково-теоретичних джерел (М. В. Беляков, О. А. Давиденко, О. І. Максименко, О. І. Руденко-Моргун, В. В. Угольников та ін.) підтверджує думку, що широке використання інформаційних технологій підвищує якість навчання. А. М. Гуржій, М. І. Жалдак, Ю. О. Жук, В. М. Кухаренко, Г. П. Лаврентьева, М. В. Сапір та ін., вивчаючи проблеми застосування у навчальному процесі інформаційно-комунікаційних технологій, стверджують, що застосування Інтернет-ресурсів позитивно впливає на підвищення якості підготовки майбутніх фахівців та активізує роль самостійної роботи студентів.

Поява глобальної мережі Інтернет сприяла виникненню нової фази розвитку сучасної системи лінгвістичної освіти. Інтернет та інші телекомунікаційні засоби знаходять застосування у практиці викладання РЯІ.

Використання електронних ресурсів і засобів спілкування, що надає мережа Інтернет, має бути, на нашу думку, широко представлена у методиці викладання РЯІ, оскільки саме вона сприяє підвищенню мотивації та удосконалення теорії навчання.

Питанням впровадження Інтернету займалися лінгводидакти та методисти. Ними виокремлено такі сфери використання вищезазначених ресурсів: доступ до знань та засіб пошуку інформації; нова форма комунікації іноземною мовою; засіб оволодіння писемним мовленням; інструмент для організації дистанційного навчання [3, с. 72].

Досвід роботи з інформаційними технологіями та спостереження за навчальним процесом на завершальному етапі навчання РЯІ дозволяє окреслити певні позитивні результати застосування Інтернет-ресурсів:

- формування навичок читання;
- удосконалення вмінь аудіювання на основі автентичних звукових текстів мережі Інтернет;
- удосконалення вмінь монологічного і діалогічного мовлення на основі проблемного обговорення представлених матеріалів мережі;
- удосконалення навичок писемної мови;
- поповнення словникового запасу;
- підвищення пізнавальної активності студентів.

Отже, переваги інформаційно-комунікаційних технологій важко переоцінити, бо така форма роботи змінює не лише структуру заняття, але і його концепцію. Викладач перестає бути центром навчання, а студент більше не є об'єктом, а його суб'єктом.

Розглянемо, як використовуються Інтернет-ресурси на завершальному етапі навчання РЯІ. Зазначимо, що метою зазначеного етапу є не стільки отримання нових знань, скільки поглиблення вже отриманих та активізація пасивного лексичного запасу студентів.

Робота з Інтернет-джерелами нами організовується у кілька етапів. На першому етапі матеріал, що відбирається викладачем, спочатку може бути використаний як навчальний текст для аудиторної роботи. Наприклад, на сайті web-medik.ru порталу «новини медицини» подано інформацію про ускладнення хронічних захворювань легень. Наступним етапом є презентація уже знайомої інформації у відеоформаті [<http://www.youtube.com>]. Надалі відбувається обговорення проблеми та робота з граматичним матеріалом. Граматичним завданням, що сприяє розвитку навичок писемного мовлення, може бути трансформація прямої мови. Зі слабкими студентами ця робота здійснюється на основі друкованого тексту, а студенти середнього та високого рівня виконують завдання на основі усного повідомлення. Наприклад:

Автор идеи доктор Ричард Гриффитс (Richard Griffiths) сказал: «Некоторые больные были так поглощены просмотром, что, по их словам, даже не заметили окончания операции. Пациенты даже бывают разочарованы, когда операция, которая обычно длится не более часа, заканчивается раньше фильма» http://www.medsite.com.ua/medicine_news_ Автор идеи доктор Ричард Гриффитс (Richard Griffiths) считает, что просмотр любимого фильма помогает пациентам расслабиться во время хирургического вмешательства. Пациенты бывают разочарованы, когда операция заканчивается раньше фильма.

Для закріплення навичок усного мовлення студентам пропонуються такі завдання: участь у обговоренні запропонованої теми, переказ тексту від першої чи третьої особи тощо.

Робота з лексикою на основі текстів, поданих на сторінках Інтернету, являє собою значний пласт вивчення іноземної мови. Аналіз лексичних одиниць у адаптованих та неадаптованих текстах, на нашу думку, є ефективним на різних рівнях. Завдяки Інтернету можна прослідкувати функціонування слова у текстах різних стилів з мінімально витраченим часом. Наприклад, вивчаючи тему «Прямое и пе-

реносное значение слов», можна запропонувати для аналізу дієслово «атакуют» та його вживання у ЗМІ. Спочатку студентам пропонується визначити за словником значення лексеми (скористатися словником on-line), а потім його контекстне вживання у ЗМІ: «В Украине детей атакуют туберкулез и ВИЧ» [http://www.medsite.com.ua/medicine_news].

Зазначимо, що робота з аутентичними текстами складна, але й сприйняття нової інформації під час мовленнєвої діяльності є ще складнішим. У той же час використання веб-мережі порівняно з традиційною формою навчання має свої переваги:

- використання текстів різного типу;
- підвищення інтересу до нового матеріалу завдяки аудіовізуальним джерелам;
- можливість бачити текст, роздрукувати його, відеоматеріал можна повторювати, зберігати на електронних носіях, надсилати поштою.

Таким чином, використання нових інформаційних технологій, таких як Інтернет, забезпечують не тільки індивідуалізацію та диференціацію навчання з урахуванням здібностей студентів, рівня володіння мовою, їхніх схильностей, але й сприяють розвитку різних видів мовленнєвої діяльності.

БІБЛІОГРАФІЯ:

1. Атабекова А. А. Новые компьютерные технологии в преподавании русского языка как иностранного : электронный учебно-методический комплекс / А. А. Атабекова. – М.: Российский университет дружбы народов, 2010.
2. Беляков М. В. Преподавание русского языка как иностранного и автоматизированные обучающие системы / М. В. Беляков, О. И. Максименко // Весник ЦМО МГУ. – 2010. – № 1. – С. 12-15.
3. Давиденко К. О. Досвід використання Інтернет-ресурсів у практиці викладання РЯІ / К. О. Давиденко // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия «Филология» : сб. науч. статей. – Симферополь, 2008. – Т. 21 (60). – № 2. – С. 70-74.

Дегтярёва Т. О.,
канд. филол. н., доцент
Шевченко И. М.,
ст. преподаватель

ЛИНГВОСТРАНОВЕДЧЕСКАЯ АСПЕКТИЗАЦИЯ В ПРЕПОДАВАНИИ РУССКОГО ЯЗЫКА КАК ИНОСТРАННОГО

В исследовании рассматривается страноведческая аспектизация как основа становления и развития коммуникативной компетенции иностранных студентов.

Ключевые слова: лингвострановедение, аспектизация, культурология, коммуникативная компетенция, концепт.

In this research culture-oriented aspects as a basis of formation and development of communicative competence of the foreign students is observed.

Key words: culture-oriented linguistics, aspects, culturology, communicative competence, concept.

В процессе обучения иностранному языку элементы страноведения сочетаются с языковыми явлениями, которые выступают не только как средство коммуникации, но и как способ ознакомления учащихся с новой для них действительностью.